

V 30 dneh 30 števil
4 strani ob ponedeljkih in dnevih po prazniku
6 strani ob delavnikih
8 strani ob nedeljah
za borih
12 dinarjev mesečno
nudi v Sloveniji samo
„GLAS NARODA“

Mesečna naročnina
12 Din. za inozemstvo 20 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. Tel.: 2566, int. 3069 Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2290. Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1. Telefon 3855. - Ček račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2290. Celje, Prešernova 6/1

Današnja številka vsebuje:

Epilog ženevskega procesa
Nova uredba o zaščiti našega kmeta
Socializiran premogovnik v Lešah
Seja mestnega sveta v Celju
Naša vas
Glas slovenskih otrok
Resolucije kongresa hranilnic v Pragi

Št. 158 Izhaja vsak dan V Ljubljani v nedeljo, dne 6. oktobra 1935 Rokopisov ne vračamo Leto I.

Epilog ženevskega procesa

Nenadni izbruh sovražnosti v Afriki je postavil ženevsko institucijo v zelo nerodno situacijo. Mussolinijevo dovršeno delo je na kah presekalo posvetovanja v odboru trinajstoričar, ki so postala brezpredmetna. Kakor znano, je imel odbor trinajstoričar sestaviti končno poročilo o italijansko-ablesinskem sporu in ga predložiti svetu DN, da ta o njem definitivno sklepa in izda v skladu s paktom DN primerno priporočila. To bi bil zaključek postopka, ki ga predvideva čl. 15. pakta DN za mirno rešitev mednarodnih konfliktov.

Z izbruhom sovražnosti je tako naenkrat stopilo v ospredje vprašanje dejanske izvedbe sankcij, ki jih za primer kršitve pakta DN predvideva čl. 16. ženevskih statutih. Radi uporabe tega člena in izvedbe sankcij so se zadnje dneve vršila intenzivna pogajanja med Londonom in Parizom. London je, kako znano, vztrajal na popolni izvedbi vseh določil pakta DN, dočim je Francija postavljala precejšnje pridržke, ne samo načelnega značaja, marveč tudi glede vrst posameznih sankcij, ki jih predvideva čl. 16. pakta DN. Znano je tudi, da se je Laval od vsega začetka upiral uporabi vojaških sankcij, ki so pa Anglijo v prvi vrsti interesirale. Po odgovoru, ki ga je angleška vlada odpovedala francoski na vprašanje glede svojega zadržanja v primeru razširjenja sedanjega italijansko-ablesinskega konflikta, je Anglija želela vedeti, kakšno stališče bo zavzela francoska mornarica v primeru neizvzvanega napada na angleško floto v Sredozemskem morju. Na to vprašanje, ki je bilo postavljeno v povsem konkretni obliki, Pariz dolgo ni odgovoril. Delno razčiščenje v tej zadevi je prinesla šele seja francoske vlade z dne 4. t. m. Zdaj ni več dvoma, da se Francija v italijansko-ablesinskem konfliktu ne mara preveč eksponirati. Načelno je pristala na sodelovanje z Anglijo, želi pa, da se temu sodelovanju postavijo omejitve glede izvajanja sankcij, in sicer v tem smislu, da se uporabijo zaenkrat samo najmildejše finančne in gospodarske sankcije, da se pa DN popolnoma izogne vojaškim sankcijam.

Ekonomске sankcije, na katere je francoska vlada v načelu pristala, bi se izvajale tako, da bi se Italiji najprej odvzelo vse kredite, v nadaljni fazi prepovedalo se izvoz orožja in sirovin, potrebnih za italijansko vojno industrijo, prav tako tudi izvoz vseh živil, potrebnih italijanski vojski itd. Te sankcije pa naj bi se ne izvedle takoj, marveč le postopoma, na ta način, da bi se le polagoma in po okoliščinah prehajalo iz ene v drugo, od milejše do ostrejš.

Šele če bi se finančne in gospodarske sankcije izkazale za nezahtodne, naj bi o morebitnih nadaljnjih ukrepih sklepal svet DN. To bi bilo tudi povsem v skladu z določili ženevskih statutih. Spricho dejanskega izbruha sovražnosti v Afriki bi do izvrševanja finančnih in gospodarskih sankcij prišlo čisto avtomatično, ker je položaj že več ali manj jasen. Po čl. 16. pakta DN so vse sile obvezane, da sodelujejo pri izvrševanju finančnih in gospodarskih sankcij, in to brez posebnega naročila sveta DN. Soglasna odločitev sveta DN bi bila potrebna šele v primeru potrebe vojaških ukrepov. Že v nekaj dneh, morda v tork ali sredo, bo sklicana skupščina DN, da prouči razpoloženje posameznih držav članic DN glede uporabe čl. 16. pakta DN. Če bi Italija zanikala, da je napadla Abesinijo, kakor se to z vsa verjetnostjo predpostavlja, bo moralo DN najprej ugotoviti, kdo je v danem primeru napadalec. Ta postopek bi se utegnil seveda zelo zavleči.

Zdi se pa, da je prav to glavni namen Lavalove posredovalne misije v smislu sklepa francoske vlade z dne 4. t. m. Prvi njeovi kontakti z italijanskimi delegatom baronom Aloisijem, ki se je že vrnil v Ženevo, nam bodo ozdaje te Lavalove misije kmalu pojasnili. Že dosedaj pa se iz rimskih krogov doznava, da se bo Laval v Ženevi zavzel za to, da se da Italiji nekaj tednov časa, da z uspehom dovrši vsaj del svojih vojaških operacij. Šele nato naj bi DN pričelo z izvajanjem sankcij, seveda samo gospodarskih in finančnih. Med tem se Laval nada, da bo prišlo do definitivnega sporazuma glede ureditve abesinskega problema ne samo med Parizom in Rimom, ampak tudi med Rimom in Londonom. Tako bi se čisto v duhu ženevske tradicije vsa abesinska afeta končala s kompromisom, ki bi trenutno morda sicer res ohranil Evropi mir in rešil vsaj začasno sedanji napeti mednarodni položaj, ne bi pa rešil abesinskega problema samega v duhu načel pakta DN.

Obleganje Adu

Srditi boji na črti Adua-Aksu

Italijani so zasedli 3000 km² abesinskega ozemlja — Boji na severu in jugu — Abesinci se pripravljajo na odpor na črti Makale-Atabe-Masini Ali je Adua padla?

Rim, 5. oktobra. AA. Predsnočnim ob devetih je bil nenadoma prekinjen brzovajni promet med Addis-Abebo in Italijo. Do prekinitve diplomatskih odnosov pa doslej še ni prišlo. Abesinski odpravnik poslovs se trenutno sicer ne mudi v Rimu, vendar uradi poslanstva še niso zaprti. Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da italijanski poslanik ne bo prej zapustil Addis-Abebe, dokler ne bodo na varnem vsi Italijani, ki se še nahajajo v Abesiniji.

Vojaki na potu

V Vzhodno Afriko je odplul parnik »Leonardo da Vinci« s 150 oficirji in dva tisoč vojaki.

Fronta pr Adu meri 65 km

London, 5. oktobra. n. Londonski listi analizirajo danes večerajšnje vesti z bojišča v Vzhodni Afriki in prihajajo do zaključka, da mora vsak trenutek pasti Adua. Po najnovejših podatkih razpolagajo Italijani s šest divizijami, ki so razširile svojo fronto v dolžino 65 km. Na fronti je preko 100.000 ljudi. Doslej so po angleških računih zasedli okrog 3000 km² abesinskega ozemlja. Italijani prodirajo predvsem s pomočjo le-

Vse kaže, da so Italijani naleteli na tej fronti na hud odpor.

Na liniji Adua-Aksu še vedno divjajo strašne borbe. Abesinci se branijo z največjim ogorčenjem. Italijani dobivajo stalno nova ojačenja in so v poslednjih urah na novo angažirali veliko število tankov in artiljerije. Letalske eskadrilje neprestano bombardirajo abesinske položaje.

Kakor poroča »Daily Telegraph« iz Addis-Abebe, je izjavil neki zastopnik abesinske vlade, da Abesinija po že zdavnaj izdelanem načrtu nima namena braniti črto Aksu-Adua. Prava in odločilna borba se bo vodila južno od te črte.

Na južni fronti v Ogadenu je splošna italijanska ofenziva ta trenutek nemogoča, ker je zemlja v teh krajih preveč omehčana od dežja.

Abesinske čete

Snoči so na vsej severni fronti italijanski napadi nekoliko popustili. Ponoči so izvršili Abesinci protinapad in dosegli znatne uspehe.

Po vesteh iz Addis-Abebe glavni del abesinske vojske na severni fronti, ki je pod poveljstvom rasa Sejuma, sploh še ni an-

tal in lahkih planinskih tankov, katere podpira gorska artiljerija.

Tri kolone na severu

Po poročilih iz Addis-Abebe so Italijani zares zavzeli zelo važne strateške položaje na gori Ramad. Abesinci se v borbi držijo dobro. Ker pa se morajo boriti proti letalom in so brez protiletalske artiljerije, se morajo stalno umikati, ker jih letala, ki se spuščajo zelo nizko, stalno nadlegujejo s strojnimi.

»Daily Telegraph« poroča, da prodirajo Italijani na severni fronti v treh glavnih kolonah. Levi koloni poveljuje general Santin. Ta kolona je večeraj popoldne zavzela Adigrad.

Srednji koloni poveljuje general Birol. Ta kolona prodira v abesinsko ozemlje severnozapadno od Adigrata. Desna kolona pod poveljstvom generala Maradigne pa je prodrla do Adu.

Koliko je mrtvih?

Po abesinskih službenih podatkih znašajo abesinske izgube v pokrajini Ogaden doslej 180 ljudi. Po nepotrjenih vesteh pa je na abesinski strani že 5000 mrtvih in ranjenih. Italijanske izgube znašajo po neuradnih podatkih 400 ljudi.

V Rimu še nimajo poročila o padcu Adu.

gažiran v borbi. Proti Italijanom so se doslej borili samo nekateri oddelki abesinske vojske.

Položaj na jugu

Poročevalec Havas je dobil informacijo, da so Italijani bombardirali obmejno stanico Janidiji ter postajali Koradi in Guerlogubi v ogadenski deželi. Poškodovana je tudi radioodajna postaja v Guerlogubiju. Človeških žrtev ni bilo.

V Danakilu

Na fronti v pokrajini Danakil blizu Asfaba se je razvila ogorčena bitka. Doslej je znano le to, da imajo na obeh straneh velike izgube. Mislilo, da so Abesinci izgubili 1300 mož. Italijani imajo pa za zdaj okoli 600 mrtvih.

Italijanska letala so obstreljevala mesto Desi, kjer je glavni stan armade abesinskega prestolonaslednika. Obstreljevanje se je začelo davi ob 8.

Kje bo glavni spopad?

Davi je z večjim vojaškim transportnim vlakom, ki pelje več oddelkov pehote, strojnici in večjo količino municije iz Addis-Abebe v Harar, odpotovalo tudi mnogo italijanskih državljanov. Drevo in jutri odidejo nadaljnji transporti italijanskih državljanov iz Addis-Abebe.

Nainovejše vesti

Adua je padla?

Berlin, 5. oktobra. DNB poroča iz Addis-Abebe: Po težkih in zelo krvavih bojih, v katerih so italijanske čete rabile vsa najmodernejša tehniška sredstva, so Italijani zavzeli Adu. Izgube so na obeh straneh velike. Boji pri Adigratu se nadaljujejo. Tu so se abesinske čete zakopale in dajejo zelo močan odpor. Tudi tu so izgube na obeh straneh zelo velike. Italijanske čete prodirajo na tem delu fronte povprečno po 7 km na dan.

V Adu 63 mrtvih

Addis Abeba, 5. oktobra. Uradno poročajo, da je zaradi obstreljevanja iz zraka našlo v Adu smrt 63 oseb.

Rim, 5. oktobra. Uradno poročajo, da so italijanske čete zavzele Dolo na južni fronti ob meji italijanske Somalije.

Italijanska letala v bližini Addis-Abebe

Addis-Abeba, 5. oktobra. Danes je letelo nad Hajafo, kakih 100 km od Addis Abebe, sedem italijanskih letal.

Italijanski demanti

Ženeva, 5. oktobra. AA. Tajništvo Društva narodov je danes dobilo brzovajko od italijanskega državnega podtajnika v znanjem ministrstvu Suvicha. Brzovajka pravi, da italijanska letala niso obstreljevala ne civilnega prebivalstva v Adu ne bolnišnice Rdečega križa. Brzovajka pripominja, da v Adu ni ne bolnišnice ne ambulantne Rdečega križa.

Belgijci in Švedi morajo domov

London, 5. oktobra. AA. Reuter poroča iz Addis-Abebe: Belgijsko vojaško odposlanstvo, ki se mudi v Abesiniji, je dobilo poziv, da se vrne v Belgijo.

Stockholm, 5. oktobra. AA. Vojni minister je dal nalog švedskim častnikom-instruktorjem abesinske vojske, da se vrnejo na Švedsko. Če mislijo ti častniki, da je dalje ostati v Abesiniji, morajo podati ostavko na svojo službo.

Proti vojaškim sankcijam

Laval bo s popolnim soglasjem predsednika republike Lebruna in vseh ministrov francoske vlade v Ženevi nadaljeval svojo akcijo za pomirjenje. Ministrski svet je na večerajšnji seji izrazil Lavalu popolno zaupanje in soglasnost z njegovo tezo, da je treba preprečiti vsako misel na voj. sankcije. Tega mnenja je vsa Francija. Ekonomске sankcije, ki jih je sprejela francoska vlada v načelu, bi se izvajale tako, da se Italiji najprej odvzamejo vsi krediti in da se nato prepove se izvoz orožja in sirovin, potrebnih za vojno industrijo, da se prepove izvoz vseh živil, potrebnih vojski, itd. Francoska vlada pa je proti vsaki vojaški blokadi, ker jo smatra za vojaški ukrep. Poleg tega zahteva francoska vlada, da se prisilne gospodarske odredbe prične izvajati najprej v mali, potem pa v vedno večji meri. Francoska delegacija bo skušala pridobiti čim več časa za pogajanja v svrhu pomirjenja med Italijo in Abesinijo. Poleg tega ima Laval še neke druge namene in bo ob ugodni priliki stavil nove predloge za prekinitve vojne stanja med Italijo in Abesinijo.

Italija je dala v promet nove fašistične znamke s pribitkom v dobro milice. Slika kaže levo znamko za 20 + 10 Cent. in desno znamko za 25 + 15 Cent. Razen teh so v prometu še znamke za 50 + 30 Cent. in 1.25 Lt + 0.75 Lt

Vesti iz Italije

Vojaški dopusti za kmetovalce

Vojni minister je pooblastil poveljnike vojaških zborov, da dovolijo v dobi od tega meseca pa do marca prihodnjega leta enkrat petnajststeden poljedelski dopust in potrebne dneve za dopotovanje in odpočinjanje. Prosnji za dopust je treba priložiti potrdilo županstva, da pripada vojak kolonski družini z majhno zemljiško posestjo in da je njegova navzočnost v družini res koristna za tekoča kmetijska dela.

Prevoz grozdja in mošta ob trgatvi

Po naredbi finančnega ministrstva je goriski prefekt odredil glede prevoza grozdja in mošta tole:

Prevoz grozdja in mošta do središč grozdenega in moštnega tržnega prometa je prost in ravnotako tudi odtam do onih občin, kamor je prevoz namenjen. Užitninski organi ne smejo pri tem prevozu zahtevati pospremnih bolet. Pri prevozu z vinogradniških zemljišč do kleti ni potrebno nikako potrdilo, če sta zemljišče in klet v isti občini, kdor vozi v drugo občino, mu zadostuje potrdilo županstva o tem, odkod je grozdje odnosno mošt. To potrdilo je treba predložiti užitninskemu uradu. Isto velja tudi za prevoz vina radi tehničnih zahtev, radi ustvarjanja enotnega tipa vina in dovoza v zadržno klet ali v enopolje. V vseh teh primerih izda županstvo potrebno potrdilo. Pridelovalci grozdja smejo prosto nakupiti od producentov ali od trgovcev na debelo grozdje ali mošt, vendar ne več kot 30% grozdja ali 27% mošta odnosno 9% koncentriranega mošta v razmerju z lastnim prideikom. Tu pa je potrebna posebna pospremna boleta užitninskega urada. Enako pravico imajo tudi zadržne kleti. Tisti, ki jim je pobila toča ali uničila trtna uš vinski pridelek, smejo prosto nakupiti od vinogradnikov ali od trgovcev na debelo potrebno grozdje ali mošt do višine srednjega vinskega pridelka pod istimi formalnostmi. Glede tega vina se poškodovanci smatrajo za producente in ne za kupce po vinskem zakonu.

Dete se je oparilo z vrelo vodo. 15 mesecev stari otrok Franc Zigon iz Ajdovščine je v nesrečnem trenutku prevrnil na se lonec vrele vode. Pri tem se je opeknel po obrazu in po prsih. Bil je prepeljan v bolnišnico in so mu ugotovili opekline druge stopnje. Zdravili ga bodo morali najmanj mesec dni.

V Trzinu imajo kemično in bakteriološko preiskavo talne vode iz raznih vodnjakov ob mestni periferiji. Sicer se ni dozdaj pojavila nikaka nalezljiva bolezen radi vode. Preiskava boče dati prebivalstvu v tem pogledu le potrebno gotovost, da je voda res zdrava in pitna.

Opeka mu je pala na glavo. Ferfolja Konstantin je bil na delu pri graditvi hiše v Brestovici pri Devinu. Na glavo mu je pala opeka in ga ranila tako hudo, da je vso 14 dni za delo nesposoben. V Nabrežini je pa kamnarju Josipu Legiši priletel v oko drobec kamna, ki mu ga je mogel spraviti iz očesa šele zdravnik.

Radio

Nedelja 6. oktobra

Ljubljana: 7.30 Kmetijska posvetovalnica (inž. Sadar V.), 8.00 Čas in poročila, 8.15 Koncert godbe na pihala »Sora«, 9.00 Verbo predavanje (dr. Roman Tominec), 9.15 Prenos iz franciskanske cerkve, 10.00 Ura operne glasbe, 11.40 Otroška ura: Pravljičica iz stare Indije (g. Danilo), 12.00 Čas, vreme, poročila, obvestila, 12.15 Reprodukcijska glasba, 15.00 Koncert kvarteta na pihala, vmes plošče, 16.00 Gospodinski nasveti (Anica Lazarjeva), 16.20 Operetni napravi (gdc. Igličeva s spremljevanjem radijskega orkestra), 19.30 Nacionalna ura, 20.00 Čas, poročila, program, vreme, 20.15 Radijski orkester, bežirajsko društvo, plošče, razni prizori in recitacije, 22.00 Čas, vreme, poročila, spored, 22.15 Kvartet »Hmtadraz«.

Za žalne razsvetljave

gorijo z največjim svetlobnim učinkom, najdalje in najbolj varno

Naš prvi socializiran premogovnik je v Lešah

Leše, 5. oktobra
Pred tedni smo poročali, da so prodali na dražbi premogovnik v Lešah in da je s tem bil premogovnik prav za prav »socializiran«, kajti lastniki so postali rudarji, katerim je podjetje bilo dolžno okoli 700.000 dinarjev plače.

Premogovnik je bil last delniške družbe »Ilirija«. S pomočjo svoje zadrage in Delavske zbornice so torej rudarji kupili na dražbi rudnik z vsemi stroji in objekti.

Prvi v naši državi se je zgodilo, da so sami rudarji postali lastniki podjetja, v katerem delajo.

Razumljivo je, da je vsa naša javnost ugibala, kaj bodo rudarji s premogovnikom pričeli. Ali jim bo mogoče premogovnik vzdrževati in upravljati. Rudarji so bili primorani, da so podjetje takoj preosnovali v rudarsko zadrugo. 70 brezposelnih rudarjev so člani te edinstvene zadrage. Osnovali so tudi nabavljalno zadrugo, ki jim dobavlja vse potrebno za delo in življenje.

Novemu mestu Kette-Trdinov park

Po premestitvi pokopališča na Ločensko cesto je za Novo mesto postalo važno vprašanje ureditve starega pokopališča. Na zidavo že iz pietetnih ozirov ni misliti. Čeprav iz nobene točke mesta ni več kot deset minut do proste narave, je vendar potreba, da ima Novo mesto svoj javen nasad, ki bi služil ne samo za lepoto mesta, temveč tudi v spomin vsem, katerih ime je zvezano z njegovo preteklostjo. In v ta namen je pač treba porabiti staro pokopališče.

KINO „DOM“ v Novem mestu

v Sokolskem domu bo predvajal danes (v nedeljo) ob 15., 18. in 20.15 uri zvočni film

„HREPENIM PO TEBI“

V glavnih vlogah: Camilla Horn, Louis Graveure, Theo Lingner in Adele Sandrock

Predigra: Paramountov zvočni tednik.

Sedanja občinska uprava in odbor se zaveda tega in v kratkem je pričakovati konkretna rešitve. Da se pa prepreči tudi v tem oziru napake, ki bi se ne dale več popraviti, se je treba lotiti tega vprašanja z vso potrebno obzirnostjo in previdnostjo.

Predvsem je treba očuvati dosedanje kapelico, v njej dosedaj vzdane nagrobne prostore in kanonikov pomnožiti z ostalimi

Berlin se pripravlja za olimpiado 1936

(izredno zanimiv film o velikih pripravah na olimpiado leta 1936 v Berlinu na sporedu v kinu »Sloga«)

V dopolnilnem sporedu k filmu »Dolarski princ« predvaja kino Sloga izredno zanimiv film »Priprave na sportsko olimpiado 1936«; na ta film moramo občinstvo, zlasti pa sportne kroge, prav posebno opozoriti.

Film nam kaže model ogromnega sportskega stadiona v Berlinu, katerega gradi na tisoče in tisoče delavcev. Gradijo nove ceste, velik prostor, kjer se bodo vršile veslaške in plavalne tekme itd. Zimskosportsna olimpiada se bo vršila v Garmisch-Patenkirchenu. Tu vidimo velikansko skakalnico, smučarje v treningu, med njimi našega znanca iz Planice Norvežana Birgerja Ruuda. Vse panoge sporta so obsežne v filmu: tekme v plavanju, veslanju, nogomet, metanje diska in kroglice, tek, kolesarjenje, seveda tudi vse panoge zimskega sporta. V Garmischu so popravili in podaljšali progo za bobsani, zgradili novo drsalnišče, nove ogromne tribune za gledalce itd. Krasnimi posnetki s časovno lupo, pri nekaterih prizorih je občinstvo glasno odobravalno uspehe tekmovalcev. V vsej Nemčiji se pripravljajo sportni naraščaj z vztrajnim in marljivim treningom na veliki trenutek, ko bodo zaplapolale na ogromnem stadionu zastave udeležencev držav tekmovalcev, in ko bo zadonel olimpijski zvon kot znak, da se plemenita borba prične.

Film, ki ga vsakomur najtopleje priporočamo, je na sporedu od danes do torka 8. t. m. Seveda predvaja kino »Sloga« poleg omenjenega še najnovejši Foxov zvočni tednik in izredno zabavno veseloligro »Dolarski princ«, ki je žela pri dosedanjih predstavah mnogo odobravanja.

Čitajte in razširjajte »Glas naroda«!

Za žalne razsvetljave

gorijo z največjim itd.

Someščani!

Dne 9. oktobra t. l. je obletnica tragične smrti našega nepozabnega blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Da se ob prvi obletnici tega žalostnega dogodka tudi Ljubljana na primeren in dostojen način oddolži spominu tega našega velikega in nepozabnega narodnega junaka, se je osnoval v Ljubljani poseben odbor, ki si je nadel nalogo, da priredi na ta dan popoldne na Kongresnem trgu veliko manifestacijsko žalno prireditev, ki naj združi vso našo javnost, vsa tukajšnja društva in vse organizacije v veličasten skupen žalni zbor.

Vabim ljubljansko meščanstvo, da v celoti prisostvuje tem žalnim svečanostim in da na ta dan razobesi na svojih hišah žalne zastave, ali državne zastave na pol droga.

Ta dan naj počiva delo v vseh obratih od 16. ure dalje, opuste naj se gledališke in kino predstave, opusti naj se glasba v vseh javnih lokalih in privatnih stanovanjih, da bo prebivalstvo Ljubljane dalo svoji žalosti čim globlji poudarek.

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!
Dr. Ravnihar Vladimir,
predsednik mesta Ljubljane.

Spored spominske svečanosti

o priliki prve obletnice tragične smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja dne 9. oktobra 1935 na Kongresnem trgu v Ljubljani:

1. Pričetek ob 17.15 naznanijo topovski strelj na Gradu.
2. Za strelj sledita petminutni molk in petminutna ustavitve vsega prometa na ljubljanskih ulicah. Konec teh 5 minut naznanijo zopet strelj na Gradu.
3. Žalni obredi katoliške duhovščine pri katedralu na Kongresnem trgu.
4. Žalni govor predsednika odbora dr. Ravniharja Vladimirja.
5. Žalni govor zastopnika akademikov Verbiča Dušana.
6. Žalostinke. Pojo pevec Hubadove župe, Pevske zveze in Akademskoga zbora.
7. Častni strelj vojaštva.
8. Vojaška godba.
9. Topovski strelj na Gradu javijo zaključek svečanosti in pričetek petminutnega zvenenja vseh zvonov ljubljanskih cerkev.

Pri svečanosti sodelujejo predstavniki vseh oblasti, zastopniki vseh organizacij, šolska mladina pod vodstvom učnega osebja, vsa društva in organizacije. Razpored na licu mesta se bo izvršil po določenem načrtu s pomočjo rediteljev, katerim naj se občinstvo pokorava.

Organizacije, ki so prijavile 3 članske deputacije, dobe od odbora posebne legitimacije, ki bodo upravičevale te deputacije za pristop na rezervirana mesta pri katedralu. Te legitimacije naj dvignejo organizacije, ki so se prijavile, v pisarni odbora, Šelenburgova ulica št. 3/I. (Narodna Odrbana) do srede 9. oktobra ob 12. uri. Vse deputacije in organizacije morajo biti na lice mesta najpozneje do 17. ure. Zaradi velikega števila deputacij in šolske mladine bo zgornji del Kongresnega trga do višine Vegove ulice rezerviran, občinstvo naj se torej postavi na spodnjem delu Kongresnega trga. Ker bodo montirani zvočni ojačevalci, se bo potek svečanosti povsod dobro slišal. Odbor prosi javnost, da se odzove pozivu predsednika mestne občine in razobesi na svojih hišah ta dan žalne zastave. Člani društva, ki nosijo značke, naj imajo ta dan svoje značke ovite v črno. Svečanost bo trajala največ 30 minut in se vrši ob vsakem vremenu. Odbor.

Izjava dr. Meršola

Pri debati o resolucijah na Zdravniškem kongresu v Beogradu je bilo navzočih okrog 80 zdravnikov. Jaz sem govoril proti legalizaciji socialne indikacije za odpravo ploda na podlagi etičnih, verskih in nacionalnih razlogov. Med mojim kratkim in mirnim govorom so se začeli razburjati in razgrajati najprej pristaši legalizacije, med katerimi jih je bilo nekaj precej levo usmerjenih, seveda so na to reagirali tudi drugi ter se je začelo splošno vpilje.

Pri glasovanju samem je glasovalo okrog 30 zdravnikov za legalizacijo, štirje smo glasovali proti, ostali (več kot polovica navzočih) so se vzdržali glasovanja.

Dr. Valentin Meršol,
H. podpredsed. Jugoslov. zdravniškega društva.

Dramlie

Razstava sadja in grozdja, katero je priredila tukajšnja podružnica SIVD, kakor tudi razstava rož, koje so priredila drameljska knetska dekleta — bo odprta še danes v nedeljo. — Danes bo med 14. in 16. dražbeno prodano razstavljeno sadje. Vabimo interese, naj ne zamude priložnosti nakupa, odnosno tudi notrajnjega užitka, ki jim ga nudi ta res pestro prirejena in svojevstvena prireditev. — Našim vinogradnikom se letos obeta izborna vineta letina. Te dni so začeli podbirati tu in tam od gnilobe napadeno grozdje.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.
6. okt. nedelja: Direktor Čampa. Izven.
7. okt. ponedeljek: Kralj Edip, — Kameniti gost. Red C.
8. okt. torek: Med večeraj in jutri. — Red sreda.

OPERA

Začetek ob 20. uri.
6. okt. nedelja: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Znižane cene od 30 Din.
7. okt. ponedeljek: Zaprt.

Maribor

△ Radolič podal ostavko. Te dni je demisijski predsednik mariborske Narodne strokovne zveze g. Radolič. Istočasno se je spremenil režim pri mariborski občini.

△ Abonentni prihodnji teden! Gledališki abonenti bodo pričeli prejemati redne predstave tekom prihodnjega tedna. Nove prijave sprejema gledališka blagajna do nadaljnjega. Abonirajte se, saj so mesečni obroki izredno nizki, tako da dobite za en obrok, za borih 9 dinarjev kar tri predstave.

△ Našli so jo. Včeraj je dobil privatni uradnik Slavko Žitnik od orožnikov obvestilo, da so njegovo 15-letno pogrešano hčerko Ljudmilo našli pri posestniku Blatniku pri Devici Mariji v Brezju. Kakor smo poročali, je bila pogrešanka trgovska vajenka na Brezju.

△ Rudolf Simončič padel z lestve. Včeraj popoldne je upokojeni finančar 58 letni Rudolf Simončič iz Trubarjeve ulice obrezoval pri Ani Kostlovi sadno drevje v Ipavčevi ulici. Ko je stal na lestvi v višini 4 metrov, se je zlomil klin in Simončič je padel na tla. Pri tem si je zlomil levo roko v zapestju in močno razbil nos. Mariborski reševalci so ga takoj zapeljali v tukašnjo bolnico.

△ Za las je ušla smrti. Včeraj proti večeru je doslej še neizsledeni podlež zalučal velik kamen v okno zasebnice Roze Kašljeve v Slovenski ulici 36. Pri oknu je ležala njena 78 letna mati Marija Ramškova, ki ji je kamen švignil tik mimo sene. Policija se vneto trudi, da dobi storilca v svojo pest.

△ Lepa žena Mm. Blanche. Danes ob 11. uri dopoldne bo v Grajskem kinu matineja; predvajan bo krasen film »Skrivnosti lepe, mlade žene Mm. Blanche«. Globoko znižane cene!

Ce se znižajo prejemi,
se morajo znižati tudi izdatki

Zaradi znižane naročnine
dnevnika „GLAS NARODA“

od prejšnjih Din 25— na

Din 12— mesečno

ima lahko danes prav vsakdo v Sloveniji dnevnik v svoji hiši

Naročite: Uprava „Glas naroda“.
Ljubljana, Nebotičnik

△ Odmevi. »Delavska politika« je objavila vest, da drž. uradniki in nameščenci odpovedujejo »Jutro«, »Slovenca« in »Glas naroda«. Zaradi čiste resnice naj povemo, da je morda res, da je število naročnikov »Jutra« in »Slovenca« zadnji čas občutno padlo, število naročnikov »Glas naroda« pa se je prav v tem mesecu skoraj podvojilo.

△ Lahkoatletsko srednješolsko prvenstvo. Danes dopoldne bo na igrišču Železničarja ob Tržaški cesti tekmovanje za lahkoatletsko prvenstvo mariborskih srednjih šol. Pričetek ob 8. uri zjutraj.

△ Narodno gledališče. Nedelja, 6. oktobra: Zaprt. — Ponedeljek, 7. oktobra ob 20. uri: »Otroška tragedija«. — Uprizori Dramski studio.

△ Tiskovni urad bodo najbrže osnovali pri mestni občini. Bo to vsekakor lepa pridobitev, ker bo naše mesto stopilo v vrsto naprednejših, ki že imajo slične urade. Tiskovni urad bo zalagal naše časopise o tekočem delu in drugih aktualnih problemih občine.

△ Cene mesu. Cene mesu so v Mariboru pretekli teden nekoliko poskočile: govedina 5 do 12, tetelina 6 do 12, svinjsko meso 8 do 10, slanina 12 do 13 dinarjev za kilogram.

△ Sobotni trg. Na običajnem sobotnem trgu je bila na prodaj 25 vozov in 33 vreč krompirja po 0,75 do 1 Din za kg. — Jabolka 2 do 4 Din kg, hruške 3 do 6, slive 4 do 5, grozdje 3 do 6, kostanj 3 Din za kg. — Na trgu je bilo na prodaj 824 piščancev po 15 do 45 Din par, puranov 56 po 25 do 35 Din komad, rac 42 po 12 do 15 Din komad. — Kot je razvidno, so cene vsem živlilom v tem tednu nekoliko porastle.

△ Grajski kino: Danes vefilms »Barcarola«, krasen film velike ljubezni v veseli noči na lagunah Benetk. »Barcarola« je najnovejša Ufa-veledelo. V glavni vlogi Gustav Fröhlich in Lida Baarova.

△ Kino Union: Danes premiera najlepšega filma zadnjih let »Epizoda« s Paulo Wessely in Karlom L. Diehlom.

Seja mestnega sveta v Celju

Celje, 5. oktobra.

Združen novi mestni svet v Celju je imel v petek 4. t. m. zvečer redno sejo. Uvodoma se je župan g. Mihelčič spominjal umrlega in zaslužnega mestnega svetnika g. Rebeuschegga, nato pa je podal poročilo o celotnem občinskem gospodarstvu, ustanov in podjetij prejšnje mestne občine in o prometu bivše okoliške občine od 1. aprila t. l. do 10. septembra, ko je bil prevzem od nove mestne uprave.

Dohodki mestne občine so znašali 4.640.550,26 dinarjev, izdatki 3.793.728,79 Din, prebitek torej 846.821,47 Din. Dohodki okoliške občine pa 794.229,64 Din in izdatki 655.041,42 Din, prebitek 139.188,22 Din.

Finančni odbor. Letošnji proračun prejšnje mestne občine je 5.902.540,62 Din. Višee obveznosti prejšnje mestne občine so znašale dne 10. septembra 70.187,55 Din, terjatve pa 165.187,85 Din, posojila mestnih podjetij so znašala 6.170.315,06 Din, posojila mestne občine pa 7.229.370,40 Din. Vrednost premoženja mestne občine pa je sledeče: Blagajniški prihodek 846.821,47 Din, hranilne vloge 246.153,80 dinarjev, vrednostni papirji 100.000 Din, terjatve 6.627.008,39 Din, nepremičnine cenijo na 20.949.000 Din, premičnine pa 517.220 Din. Če se odštejejo posojila mestne občine in podjetij, bi znašalo čisto premoženje 15.721.380,35 Din, k vojaškim objektom pa bo od tega odpadlo okrog 5 milijonov. Proračun prejšnje okoliške občine znaša 2.017.680 Din, nepremičnine in premičnine cenijo na 635.654 Din in na 24.802 dinarja, dolg za okoliško šolo pa znaša okrog 3 milijone dinarjev. Ker je vrednost nepremičnin mestne občine cenjena previsoko, okoliške pa prenizko, se na predlog dr. Skober-

neta sklene, vse občinske nepremičnine na novo oceniti.

Pravni odbor. V občinsko zvezo se sprejme deset novih članov, nekateri, ki imajo tudi družine.

Odbor za občinska podjetja je poročal, da mestna elektrarna izvršuje elektrifikacijo Zgoranje Hudinje. Mestna elektrarna je aktivna, plinarna pa pasivna. V plinarni gradijo sedaj novo retorno peč za 289.000 Din. V klavnicu kolje 16 mesarjev. Izbris dolga 1880 Din, katero dolguje ljubljansko Narodno gledališče Mestni elektrarni, ki je v Celju uprizorilo »Slehernika«, se odkloni.

Socialni odbor je sklenil, da se za preskrbo brezposelnih na mestnem poglavarstvu ustanovi socialni urad.

Obrtni odbor je rešil oziroma zavrnil nekatere prošnje.

Tržni odbor. Ker se je na podlagi zemljiške knjige ugotovilo, da je svet okoli farne cerkve cerkven, bo zaradi prepovedi g. opata vsakolletna prodaja božičnih drevesc odslej na Dečkovem trgu.

Prosvetni odbor je več prošenj za podporo zavrnil, ker ni kritja v proračunu.

Pri slučajnostih je prečital odbornik g. Jagger pismo prebivalcev iz Ostrožnega in Lopate, v katerem zahtevajo, da se v nov občinski odboru imenujeta še dve osebi iz teh krajev, ker se smatrajo za dosedanje rešitve prizadeji. Gospod Roš je omenil, da bi se naj namestitev celjskega muzeja čimprej uredila.

Končno je ob zaključku župan povabil navzoče, da v sredo dostojno počaste spomin tragične smrti blagopokojnega kralja s službo božjo v cerkvi in svečano komemoracijo pred mestnim poglavarstvom.

Celje

■ Trgatev grozja bo imelo danes ob 16. Društvo kmetijskih fantov in deklet na Frankolovem v gostilni Zerovnik. — Sadjarsko društvo v Dramljah pa nadaljuje z razstavo sadja, grozja in rož.

■ Zbrali so se generali brez armade pod firmo JNS v celjskem »Unionu« in so razmotirali svojo usodo. Prišli so do prepričanja, da se bo z njimi vred podrl ves svet. Sestanka so se udeležili tudi nekateri domačini, prečeli bi jih lahko na prste ene roke. Ko so posvete izvršili, so se podali v razne lokale in se zabavali še nadalje. Veliki dan je minil in Celje je ostalo kakor je bilo.

■ Teška avtobusna nesreča, ki je zahtevala 14 žrtve je bila 9. decembra 1931 v Medlogu pri Celju. Kakor znano, je moralo mestno avtobusno podjetje plačati svojem umrlih ponesrečenecv odškodnino, nekaterim ponesrečenecv pa plačuje rento. Ugotovljeno pa je bilo, da je hude nesreče sokriva železniška uprava ter se je zaradi tega skušalo doseči, da bi državni erar plačal vsaj polovico odškodnine. Ker pa se to poravnalnim potem ni doseglo, je bila decembra 1934. vložena tožba. Kot razlog se navaja nepravilno urejena proga, ker na križišču, kjer se je nesreča zgodila, železniška proga nima zatvornice niti opozorilnih znamenj, kar bi pri sedanjem prometu moralo biti. Šele apelacijsko sodišče v Ljubljani je tožbi, oziroma prizivu pri razpravi dne 1. oktobra t. l. ugodilo mestnemu avtobusnemu podjetju.

■ Tatovi zopet na delu. Na Kralja Petra cesti je bilo ukradeno 900 Din vredno kolo »Hove« slikarskemu pomočniku Vičar Avgustu, na Dečkovem trgu pa Lapornik Francu, krojaškemu mojstru, skoro novo kolo, znamke »Branabore«. Slednje je vredno 1500 Din. Kaže, da se je v Celju zbrala tatinska družba koles.

■ Akrobatske produkcije bo imel prihodnji teden za kresijo Aleksij Dragoljub.

■ V javnost so prodrla vesti, da je stara slovenska Majdičeva veletrgovina z železnino prešla v nemške roke. Ob tem nam je postalo tesno pri srcu, kajti v zadnjem desetletju, zlasti v najnovejših časih, se je nemški velekapital polastil cele vrste slovenskih podjetij, katere je zlasti podeželsko ljudstvo podpiralo po geslu: »Svoji k svojim«. Danes ne moreš v Celju kupiti niti koščka stekla, ne da bi s tem podprl nemški velekapital, in tako odslej ne bo mogoče kupiti niti najmanjšega želja, da ne bi nesel svojega denarja v nemške roke.

■ Smrtina kosa je pobrala včeraj 76letno zasebnico Zerovnik Marijo z Mariborske ceste št. 17 ter 7 let starega Menčaka Jakoba iz Gornjega grada, ki je umrl v tukašnji bolnišnici. Naj počivata v miru!

Naša vas

Gojna vas pri Novem mestu.

V nedeljo, dne 22. septembra t. l. je naše društvo Kmetijskih fantov in deklet v Gojni vasi priredilo kolesarsko dirko na Gorjance, združeno z veselico in vinsko trgovijo. Za dirko je vladalo veliko zanimanje, posebno zato, kdo si bo priboril prvo darilo, katerega je daroval društvu podpredsednik narodne skupščine in narodni poslanec g. dr. Josip Režek (krasna srebrna doza).

Tekmovalci so pripravljeni.

Na startu se je javilo 8 dirkačev, kateri so točno ob 3. uri popoldne startali. Cela proga je dolga 26 km in je bila precej naporna, ker je to gorska cesta z mnogimi ostrimi ovinki in težkimi serpentinami. Prvi je privozil na cilj Medvešek Franc iz Blance pri Sevnici v času 54 minut 5 sekund in si s tem pridobil naslov društvenega prvaka in osvojil darilo narodnega poslanca g. dr. Josipa Režka. Drugi je bil Krevel Ludvik isto iz Blance v času 54 minut 16 sekund, tretji pa je bil Krevel Fric iz Blance v času 54 minut 7 sekund, četrti je bil Lamp Slavko iz St. Jerneja v času 54 minut 8 sekund. Tudi drugi stirije vozači so privozili na cilj še s dovolj dobrem časom.

Dirka je potekla v najlepšem redu pod vodstvom Matka Jožeta ml., ki je dirko otvoril Organizacija dirke je bila vzorna, za kar gre za hvala tov. Matku Jožetu ml. Po dirki je bil razdeljen nagrad in nato vrtna veselica, zbirna doza v vinski trgoviji.

Ptuj

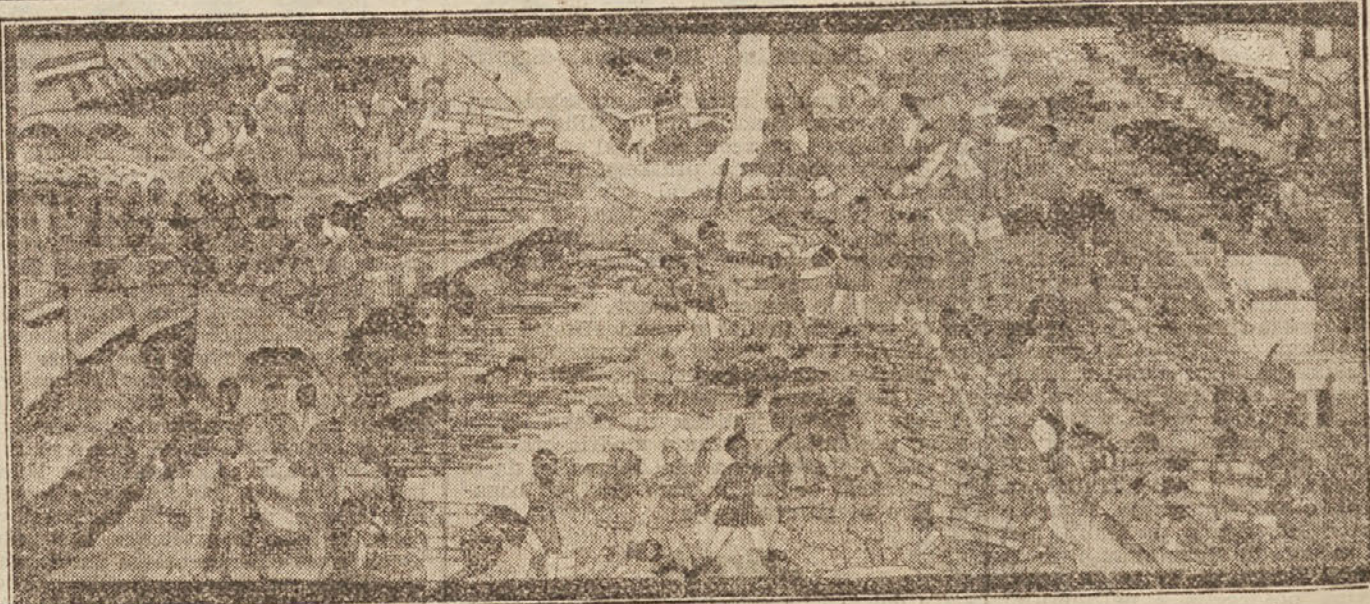
Obisk kmetijske razstave je vseskozi zadovoljiv. V četrtek so jo obiskali gostilničarji in vinski trgovci, katerih se je zbral kakih 100 iz raznih krajev naše banovine. Dopoldne so si ogledali razstavo, poskušali vina in sklepali kupčije. Popoldne pa so se z avtobusi odpeljali v Haloze, kamor jih je povabil v svoj vinograd gospod Ernst, lastnik splošno znane gostilne »Pri Judenacelnu« v Ptuj. V petek pa so se mudili tukaj sadjarji in sadni trgovci.

Tombola. Zenska podružnica Sv. Cirila in Metoda v Ptuj priredi v nedeljo popoldr tombolo z lepimi dobitki.

Nogometna tekma. SK Drava iz Ptuja t. SK Ptuj priredita v nedeljo ob 15. uri nogometno tekmo, katere čisti dobiček namenjen za spomenik za pokojnega Viškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Najstarejša Ptujčanka je vdova ga. Gyju rieza Katarina, ki je te dni praznovala svo 96-letni rojstni dan ter je vkljub visoki starosti še vedno čila in zdrava. Naj živi mnogo let!

Splava sta se razbila. V zadnjem času je Drava precej narasla, zato se je na njo pojavilo precejšnje število splavov. V četrtek proti večeru je trčil ob joho potniškega mosta v Ptuj splav, se zagostil in močno poškodoval. Takoj nato pa je vozil za njim drugi splav, ki se je tudi zadela zataknjeni splav, tako da sta se oba skoro popolnoma razsula in je Drava odnesla veliko množino lesa. Lastnika trpita veliko škodo.

Tedensko gasilska in reševalna služba. Od 6. do 13. t. m. vršijo gasilsko službo vodnik Vauda Ignac, rojnik Runovec Franc ter gasilci Fijan Oskar, Trapša Franc, Vauda Jožef in Junger Franc. Rešilno službo pa sofer Omulec Ivan, rojnik Vaupotič Konrad in gasilca Skaza Ognjeslav ter Horvat Martin. — (Nočno lekarniško službo opravlja lekarna pri »Sv. Antonu« mr. Orožen Bogomir.)

Italijani so poslali takoj po pričetku bojev v Abesinijo svoje bombarderje nad Addu v severni Abesiniji. Pri Addu je abesinski cesar Menelik 1. marca 1896 porazil italijanske čete. Slika kaže, kako je neki abesinski umetnik upodobil to bitko. Zanimivo je, da je Abesince naslikal s celotnim obrazom, sovražnike pa je v znak zaničevanja naslikal samo v profilu.

Konjske dirke

na Fužinah pri Ljubljani

v nedeljo 6. okt. ob 14. uri

priredi

Kole jahačev in vozačev

Startalo bo 52 konj

Banovinska žrečarna bo za propagando konjereje predstavila svoje najlepše žrebece. — Stave na konje

Mornarska ljubezen

Mornarji so ljudje, ki žive posebno življenje. Navadno so daleč od svojih domov, svoje domovine ne vidijo več let in leta, ko pa se vračajo, najdejo razmere popolnoma izpremenjene. Pri takih prilikah dožive vse polno razočaranj in nič ni čudnega, če se ta ali oni mornar vrže z obupom v srcu v nevarnosti pomorskega življenja, samo da pozabi na vse, kar je bilo.

Mornarji so ljudje, kakor vsi drugi. Tudi oni imajo srce in dušo in ko pridejo na kopno, se vname marsikatero mornarsko srce. Mornarska ljubezen pa je svojevrstna.

Znani pisatelj Filip Zebroda popisuje v svoji knjigi dogodek, ki je za razmerje mornarjev do žensk silno značilen. Med drugim pravi tudi tole: »Že pred vojno sem se seznanil z dekletom, vendar se nisva nikoli zaročila. V svetovni vojni sem bil ujet na Japonskem. Med tem časom svoji izvoljenki sploh nisem mogel nič pisati. Po vojni me je usoda zanesla na otok Sumatro. Tam sem dobil dobro službo v pristanišču in sem zaslužil mnogo denarja. Na svojo dekletko sem pa že skoro popolnoma pozabil.

V Volvodini je takrat ljudem bolj slaba predla. V časopisih sem čital, kako je doma hudo. Pa sem si mislil, preden ves svoj prihranek zabiješ, pošlji vsaj nekaj domov. In res sem poslal 200 holandskih goldinarjev. Čez osem tednov sem prejel denar nazaj in pismo očeta, kjer mi piše: »Nam ni treba tvojega denarja; ker ga boš še sam potreboval.« No, potem pa ne, sem si mislil. Nisem pa imel v resnici nikogar, komur bi bil denar lahko poslal. Pa mi šine v

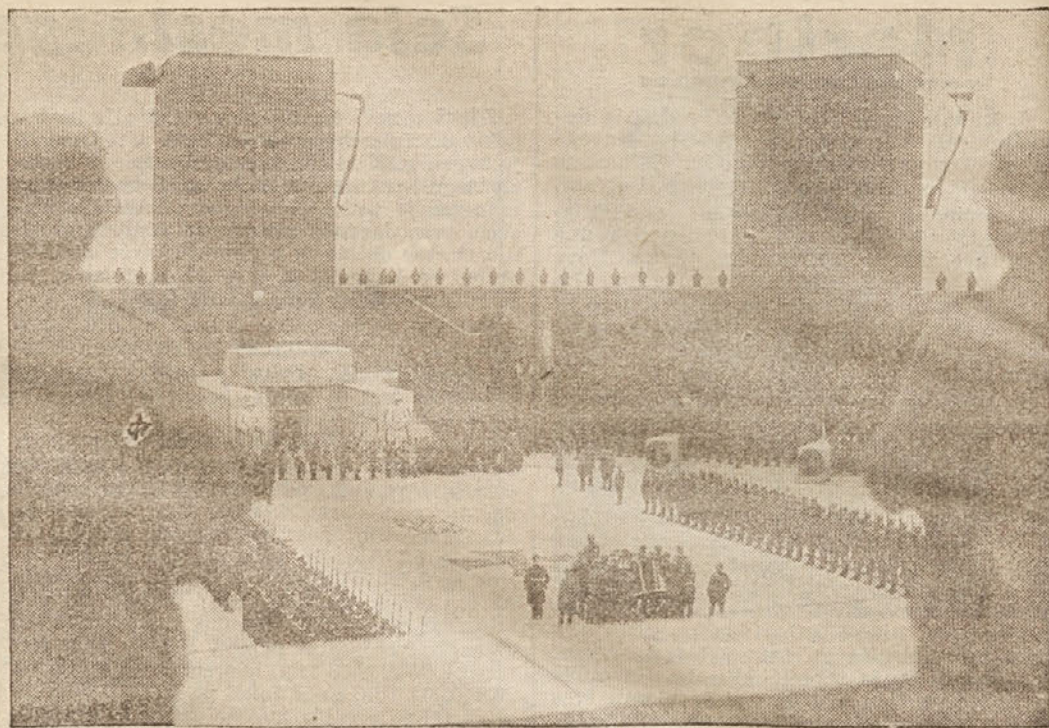
glavo misel na dekleta in sem ji pisal: »Ali potrebuješ kaj denarja?« Odgovorila mi je že po nekaj tednih: »Le pošlji, če kaj imaš.« Čez nekaj časa sem prejel od nje pismo, v katerem mi sporoča, da si je kupila za poslani denar spalnico.

Minila so tri leta, kajti toliko časa je trajala še moja službena pogodba. Tedaj pa sem se vrnil domov. No, posebno dobro se nisem počutil, preveč sem videl sveta in vse mi je bilo nekam tesno in majhno. Sedel sem v sobi svojih staršev, misli pa so mi potovale nazaj na Sumatro.

Nekega lepega dne pa me je pobarala moja mati: »E, ti, kdaj pa se misliš oženiti?« »Jaz? oženiti? S katero pa?« — »No, z Anico vendar, saj je nakupila za ves denar, ki si ga pošiljal, že vso opremo!« — »Na to v resnici nisem nikdar mislil.« Pa sem materi odgovoril: »E, ne bom se oženil.« — »Če je pa tako, potem pa te tudi doma ni treba več. Ti falot ti, deklet te je čakalo vsa leta od začetka vojne!«

In veste, da sem se potem oženil. Kmal se pa nisem. Ančka je prav dobra žena. Če pridem nekoliko osmojen domov, se samo smeje. In ko ležem, mi odrgne noge z mrzlo frotko, da se prej streznem in da imam naslednjega dne zopet čisto glavo. Sedaj imam že dva otroka. Fant že kolesari. Ko bo star 12 let, mu bom kupil motorno kolo, ker sem mu ga obljubil. Ko pa bo star 16 let, naj se odloši pri letalih. Tudi pijančujem ne več. Nikoli nisem mislil, da se bom tako izpremenil.

Tudi mornarji imajo mehko srce.

Slika kaže svečanosti ob prenosu Hindenburgove krste v tanenberški spomenik, ki je odslej nacionalno svetišče nemškega ljudstva. V sredi nesejo generali Hindenburgovo krsto v grobnico.

Američan bistre glave

Ameriški trgovci so že pred leti izdali geslo: »Poštenje v trgovini!« Nihče naj več ne slepari in naj ne prodaja slabega blaga za dobro, ampak vsak naj prodaja dobro blago za dobro ceno, manjvredno blago pa cenejše, kajti samo na ta način, pravijo trgovci, je mogoče pridobiti večje število kupcev. Če se namreč odjemalci prepričajo, da lahko trgovcem zaupajo, se bodo gotovo radi vrnili v njegovo trgovino in tudi drugim pripovedovali o dobri postrežbi, primernih cenah in dobrem blagu.

To agitacijo za poštenje pa je znal prav spretno izkoristiti neki Američan ob Kanadski meji. Mož je prodajal mrzel čaj, ampak v steklenicah, ki so bile prav tako trebušaste, kakor tiste, v katerih navadno prodajajo Američani konjak. Zato ni čudno, da so imele trebušaste steklenice na Američane v dobi prepovedi alkoholnih

pijač silno privlačno moč, ki je ostala v dobrem spominu še danes, ko Američani lahko na vse mile načine uživajo božjo kapljico. Okoli podjetnega Američana, ki je prodajal »mrzli čaj« v tako zapeljivih steklenicah, se je ljudi kar trlo. Steklenice so bile tako dobro zaprte, da kupec ni imel časa, da bi s posebno pripravo, ki je zahtevala precejšnjo proceduro, odprl steklenico že pri nakupu. Na majhni kanadski postaji se ustavljajo vlaki jedva eno minuto, zato so potniki steklenice s hladnim čajem kar lepo vzeli s seboj v vagon in med potjo steklenice odpirali. Njihovo veliko začudenje pa je bilo, ko so spoznali, da je v steklenicah res pravi čaj, namesto zaželenega konjaka.

Ko je bila v Ameriki prohibicija odpravljena, je seveda minula tudi dobra kupčija s trebušastimi steklenicami.

Lepe manire nekdanj

Mi imamo dandanes že precej knjig o lepem vedenju. Na žalost je menda odjem teh knjig precej skromen, kajti o lepem vedenju še vedno ni prav posebnih sledov. Zanimive pa so prav posebno stare knjige o lepem vedenju, ki nam povedo, kako čudne navade so včasih vladale med ljudmi, navade, ki so nam danes čisto nerazumljive.

Leta 1530. je veliki učenjak Erazem Rotterdamski napisal knjigo o lepem vedenju in med drugim svetloval tudi tole: Dostojni ljudje si ne brišejo nosov s klobuki ali rokavom, pa tudi ne z roko. Kihati svojemu sosedu v obraz ni lepo. Po jedi, pravi učenjak Erazem dalje, si ne smeš brisati zob s servijeto, ali jih čistiti z nohti, ampak z zobotrebecem. Gostu, ki ti sedi pri jedi nasproti, ne stopaj na noge, onega pa, ki sedi poleg tebe, ne dregaj s komolecem med jedjo. Poskušati s prstom, če je juha dovolj hladna, ni dostojno. Še manj, pravi Erazem, da je dostoj-

no loviti iz skleda juhe največje in najboljše kose, da drugim nič ne ostane.

Posebno priporoča Erazem ljudem, naj se skrbno češčejo in naj svoja lasišča očistijo uši in gnid. Vedeti moramo namreč, da so ljudje takrat nosili dolge lase in tudi tako zvani boljše ljudje niso bili brez mrčesa.

Držati roke navzkriž na hrbtu je tudi veljalo za nedostojno, ravno tako nedostojno je bilo, če je kdo nosil pod pazduho knjigo ali klobuk.

Holandska jajca

Holandski kralj Jurij I. se ni hotel v nobenem hotelu več ustaviti, ker je bil prepričan, da ga hočejo povsod opehariti s pretiranimi cenami. V mestecu Alkmariju, kjer se je nekoč ustavil poštini voz pred gostilno »Pri jagnjetu«, je naročil, naj mu prinese tri mehko kuhana jajca. Ko pa je jajca použil, je vprašal po računu. »Dvesto goldinarjev«, je odgovoril debeli krčmar. »Kaj?« je začuden vzkliknil monarh. »Ali so jajca pri vas tako redka?« — »Naj blagovoli Vaše Veličanstvo milostljivo oprostiti, jajca pri nas niso redka, pač pa kralji.«

Film o sovjetski ženi

Sovjetska književnica Ana Karavajev je angažirana, da izdela scenarij z film o sovjetski ženi, katerega bodo igrali ob proslavi dvajsetletnice oktoberске revolucije. Ana Karavajev je za ta namen sklicala zborovanje žena najrazličnejših poklicev v uredništvu lista »Radnica i seljanka« in zbrala podatke o njihovem delu. Film bo režiral tnet žena, Daria Spilk.

Po vdoru italijanskih čet v Abesinijo in po bombardiranju Adue in Adigrata je abesinski cesar odredil splošno mobilizacijo v deželi. Slika kaže abesinske čete, pripravljene za boj, ki tabore v okolici Addis-Abebe.

Kultura

Vaclav Talich - šef Narodnega gledališča v Pragi

Moža, ne samo inspiriranega, samoniklega, prav od Boga ženjalnega dirigenta je njegova domovina po smrti Otakarja Ostrčila poklicala na odgovorno mesto šefa opere Narodnega gledališča v Pragi.

Talichova umetniška osebnost je tudi nam dovolj znana. Rodil se je l. 1883 v Kromerizu, po dokončanih študijah je absolviriral praški konservatorij, nato je študiral glasbene vede pri Nikischu in Rejterju v Lipskem ter v Milanu. Bil je violinist v Berlinski filharmoniji, pozneje kapelnik naše Slovenske filharmonije in opere v družbi z Beniškom. — Kdo se ne spomni njegovega dirigiranja Dvoržakove »Rusalk«, Fallove opere »Ločena žena« itd. — Umniška karijera ga je vodila v Odesso, Tiflis in končno v Prago, kjer je bil od leta 1918 duša češke filharmonije, orkestralnega udruženja, ki si je pod Talichovo taktirko pridobilo svetovni sloves. Koncertiralo je vsepovsod doma, v Italiji, na Dunaju, v Londonu in Skandinaviji. Leta 1931 je zapustil Prago in ko se je vrnil, ga je domovina pozdravila z neizmernim navdušenjem, njegovi umetnosti pa smo imeli priliko se diviti večkrat v Ljubljani in zopet se nam obeta njegov koncert, ki

bo pač za Ljubljano umetniški dogodek in užitek prve vrste.

Talich ni samo interpret glasbenih del svojih rojakov (Smetane, Dvoržaka, Suka, Janačka, Novaka in mladih čeških skladateljev), marveč je izvajal internacionalna dela Ravela, Schönberga, Stravinskoga, Hindemitha, Prokofieva, Szymanovskega.

Ker je začasna angažiran za tekočo sezono za razne koncerte češke filharmonije v Stockholmu, bo zaenkrat imel samo vpliv na izbiro repertoarja praškega Narodnega gledališča in bo gostoval kot dirigent v mesecu marcu prihodnjega leta. Ob strani mu bosta stala kot prvi kapelnik Zdenek Chalaballa iz brnske opere in Otakar Jeremiaš, šef orkestra v Radiu v Pragi. — Chalaballa je učenec Janačka, Jeremiaš pa se je izvrstno uveljavil v operi »Bratje Karamazovi« in je dosegel velik uspeh na internacionalnem glasbenem festivalu v Pragi. — Ko iskreno čestitamo našemu milemu znancu Vaclavu Talichu za visoko umetniško poslanstvo v hramu modric bratske češke slovaškega naroda, želimo le, da bi nas večkrat obiskal in nam naklonil bogate čare njegovega ženja! Z. P.

„Gruda“

Te dni je izšla septemberska številka »Grude«, kmetsko-mladinskega kulturnega mesečnika, ki s pisano besedo orje ledino za naš sloves. preporod v duhu kmetstva. — V glavnem pri-

občuje nadaljevanje »Potoške mladosti« Venceslava Winklerja, te edinstvene povesti, ki je resnična podoba družabnih razmer na našem podeželju in vsa prepojena z novo mlado lučjo, ki jo prinaša v slovensko vas mlad kmetski rod. Povest še ni zaključena, toda že dosedanja vsebina in idejna zasnova postavljata mladega avtorja v prvo vrsto naših mladih pisateljev tiste generacije, ki se je odločila, da brezkompromisno izpolnjuje s svojim umetniškim peresom poslanstvo nove dobe v razvoju človeške družbe. Poleg pesmi »Noč na vasi« priobčuje Ivan Albreht stvarno razpravo o zaščiti kmetijskih deklek, ki odhajajo v svet, France Artnak pa dva socialna utrinka, pesem »Glad« in ertico »Zapuščeni«. V »Politiki in politični vzgoji« razpravlja dr. Viktor Maček o vprašanju, ki se v naši javnosti čestokrat pojmuje, ali namenoma ali pa iz nevednosti, prav enostransko, zavoljo česar se včasih dvigne toliko nepotrebnega prahu in hude krvi. Neumorni Tine Janhar iz Žej nadaljuje v tokratnem članku »Kako naj gospodarimo?« svoje misli o prinosnosti kmetijstva in težkem položaju kmetijskega gospodarstva. Prav lepa je fotomontaža Rajka Kosa o prazniku žetve v Beli krajini pri »Treh farah«. V enostavni podobi je zajetega toliko življenja in običajev iz Bele krajine, da je človek kar vesel velikega napredka naših fotoamaterjev, ki v podobi prikazujejo vse odtenke našega narodnega življenja. Bogata septemberska številka »Grude« prinaša še v različnih zaglavjih dosti koristnega in potrebnega beriva, tako za kmetske fante in dekleta kot tudi za ostalo podeželje. — Naroča se v upravi, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 7.

General de Bono, vrhovni poveljnik italijanske armade, ki prodira v Abesinijo. General de Bono je obenem guverner Eritreje.

Sokolstvo

Visoko bolgarsko priznanje našemu Sokolu

O priliki VIII. zleta bolgarskih Junakov v Sofiji, je naš znani in agilni sokolski strokovnjak br. Vojislav Bogičević preko Saveza SKJ poklonil Savezu bolgarskih Junakov iz vod svojega odličnega dela »Priročnik za sokolske prednjake«, IV. izdaja. Enak izvod posebnosti okusni opremi pa je poklonil tudi pokrovitelju zleta Nj. Vel. carju Borisu. Pri kratkim je prejel br. Bogičević iz Sofije dvorne pisarne veliko sliko Nj. Vel. carja Borisa z lastnoročnim podpisom in pismo sleden vsebine: »Ljubi Bogičević! S posebnim zadovoljstvom sem poročal Nj. Vel. carju Borisu o Vaši ljubezni, ki ste jo izkazali z darilom. Vaše knjige »Priročnik za sokolske prednjake« Nj. Vel. car Boris se je odzval Vašo pozornostjo z iskrenim zadovoljstvom in odredil da Vam sporočim Njegovo največje zahvalo in srčne pozdrave, kot spomin na Vašo udeležbo na zletu pa Vam pošilja priloženo sliko. Sprejmite iskrene pozdrave, Panev, načelnik pisarne Nj. Vel. carja Borisa.«

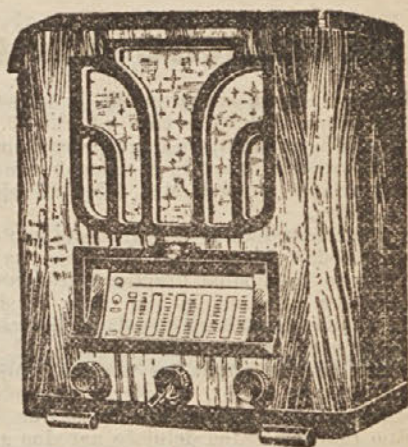
Kadar kupujete

radio aparat

posvetite pažnjo temu znaku!

Ta emblem valov in zvezd ima vsak

Philips-Radio

Kot znak prednjaštva predstavlja rezultat vseh izkustev, znanja in prednosti, ki jih lahko nudi največja radio industrija sveta, in s čimer je pridobila

MILIJONE ZADOVOLJNIH KUPCEV

ZADOVOLJSTVO IN ZAUPANJE, KI SO JU IZKAZALI TI NEŠTEVILNI ODJEMALCI PHILIPS PREDMETOV, STA NAJBOLJŠA GARANCIJA, DA Z IZBIRO **PHILIPS RADIA** KUPITE NAJBOLJŠE OD NAJBOLJŠEGA!

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Ivan Mihelčič, Ljubljana

Borštnikov trg št. 1 — Telefon št. 27-04

Vam izvrši vsa elektroinstalacijska dela in popravila!

Oglasi v „Glasu naroda“
imajo siguren uspeh!

Holandske cvetlične žebulice

hiacint, tulipanov, narcis, krokusov i. dr. v največji izbiri pri

SEVER & Comp. Ljubljana

Cenik na zahtevo.

Hranilne knjižice

prodate ali kupite najboljše potom moje pisarne. Solidno poslovanje! Priložite znamko!

Rudolf Zoré, Ljubljana, Gledališka ul. 12
Telefon 38-10

Ureditelj dolgov

potom sodnih in izvensodnih poravnava.

Nasveti v konkurznih zadevah in vseh drugih trgovsko-obrtnih poslih. — Strokovna knjigovodske revizije sestava in aprobacije bilanc.

Preskrba kreditov nasveti glede hranilnih vlog in plasiranj istih. — Vsi posli kmečke zaščite.

Edina koncesionirana komercialna pisarna: **LOJZE ZAJC**, Ljubljana, Gledališka ulica 7. Telefon 38-18

Naročajte

„Glas naroda!“

V globoki tugi naznanjamo prežalostno vest, da je naš nepozabni, iskreno-ljubljeni papa, opapa, brat, stric in tast, gospod

Ivan Končina

veleposestnik in trgovec v Gorenji vasi

v petek, dne 4. oktobra 1935 na poškodbah, ki jih je zadobil povodom železniške nesreče, previden s tolažili sv. vere, boguvdano preminul.

Progreb nepozabnega rajnkega bo v ponedeljek, dne 7. oktobra ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti Ivanjčna gorica na farno pokopališče Stična, kjer ga bomo položili k večnemu počitku v rodbinsko grobnico.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v farni in v drugih cerkvah.

Gorenjavas-Ivanjčna gorica, dne 5. oktobra 1935.

Tina por. ing. Groschel, Elia por. Jefimov, Albina por. Kralj, hčerke, Franc Končina, brat, Feodor Jefimov, Josip Kralj, zeta, Andreja, Maša, Nana, in Milan, vnukinja in vnuk, Andrejčka, pravnukinja in vsi ostali sorodniki

Potrfti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš nadvse ljubljeni soprog, srčno dobri oče, stric in svak, gospod

JOSIP ČAD

posestnik in gostilničar

danes, dne 5. oktobra 1935 ob pol 10. uri dopoldne nenadoma boguvdano preminul.

Na zadnji poti ga spremimo v ponedeljek, 7. oktobra 1935, ob 3. uri popoldne na pokopališče na Viču.

V Ljubljani, dne 5. oktobra 1935.

Zalujoči:

Josipina, hčerka in Joško, sin; soproga Agata in ostalo sorodstvo.

! Bodočnost ni skrivnost ! Ste rojeni med leti 1859-1919?

Čitatelji in čitateljice tega lista, rojeni med 1859—1919, se iskreno naprosajo, da nujno navedejo svoje ime in natančni datum rojstva. Sijajni astrolog, katerega znanstvena raziskavanja so splošno priznana in obsežno komentirana v vsem tisku, se je odločil, da bo čitateljem in čitateljicam tega lista objavil svoje senzacionalne studije, na podlagi katerih morejo generacije, rojene med 1859 do 1919, zboljšati svojo eksistenco in doseči srečo, zdravje, ljubezen itd. Ta objava je največje važnosti ter nudi vsem bralcem in bralkam in bralcem edinstveno priliko, da uresničijo svoje želje in dosežejo srečo. Brezpogrešna jasnovidnost grafologije in astrologije Vam bo razjasnila:

1. Vaš značaj, njegove kvalitete, njegove napake,
2. Vaše izgled v ljubezni,
3. Vaše izgled v kupčijah,
4. Vaše izgled v podedovanju,
5. Vašo življenjsko dolgot,
6. Vaše prijatelje in Vaše protektorje,
7. Vaše sovražnike, zahrbtnosti, krivične obdolžitve itd.,
8. Potovanje, spremembe bivališča,
9. Zadeve v rodbini,
10. Vse, kar želite zvedeti o loterijskih zadevah.

Navajamo nekaj izmed tisoč zahvalnic, katere prejema ta sijajni znanstvenik iz vseh krajev sveta: »Gospa Irma Schwarz iz Ljubljane se zahvaljuje najpristnejše, ker je v svojih najtežjih finančnih nepravilnostih poslušala njegov nasvet, igrala v loteriji in zadela 150.000 dinarjev.«

Pišite brez odloga, pošljite še danes Vaš rokopis in rojstni datum ter 30 Din kot honorar za Vašo psihoanalizo in horoskop na točno in stalno adresu:

GRAFOLOŠKI BUREAU — CELJE
poštni predal 106.

V senci 9. oktobra 1934.

Nesmrtni mučenik...

Kralj Aleksander I. Zedinitelj

Marija Zalar:

Nj. Vel. kralju Petru II.

Kralj Peter Drugi, na prestolu,
zvest Karađorđa verni sin,
škrlatni plašč Te že odeva,
kraljevi diči hermelin.

Še komaj deček dvanajstletni,
na glavi krona Ti blesti,
in ročica, otročja, mala,
za žezlo čvrsto že drži.

M. I. Tavčar:

9. 10. 1934.

Med križi križ najtežji,
ves s trnjem prepleten je
in v srce zasajen je.
Besede zadnje izrečene,
vse s srčno so krvjo škropljene:
očuvajte mi domovino!

Od severa do juga,
od vzhoda do zahoda,
kjer ladja brodi morje,
kjer plug naš zemljo orje
Tvoj narod je na straži,
Ti pot mu dalje kaži.

Štirinajstmilijonski narod Tebi
kot kralju svojemu je vdan,
saj Ti otrok krvi si naše,
po duši naš, Jugoslovan.

Na steni slika Tvoja lepa
visi in k delu nas bodri,
pripravljeni smo pod zastavo,
če nas pozoveš v brambo Ti.

Mi čuvamo kraljestvo Tvoje,
pokorni bomo Ti vsekdar,

...in up naše bodočnosti

Nj. Vei. kralj Peter II

zaupaj v nas, veruj v zvestobo,
želimo srečo Ti, vladar.

Pogumno primi za krmilo,
sovražnikov se nič ne boj,
z zastavo rdečo-belo-modro,
kot eden, vsi smo za Teboj.

Oplenac dom naš, vsem presveti,
vseh čustev naših tihi hram,
ljubezen mrtvih preko groba
dolžnosti narekuje nam.

Kralj, Karađorđe, vnuk presvetli,
od Topole nam kliče glas,
praded in ded in oče mrtvi
iz grobnice vsi svariijo nas:

»Otroci naši, budno stojte,
razprežena je zvita past,
pozorno stojte na braniku,
očuvajte si svojo last!« —

To svojo last, to rodno zemljo,
pradedov naših davnih dni,
s krvjo slovansko oškropljeno,
očuvali jo bomo mi!

Junaška dela vseh pradedov,
naš slavni Karađorđev dom,
podvžiga nas: Mi smo Slovani,
Slovan, umaknil se ne bom!

Kralj Peter Drugi na prestolu,
prisego to Ti damo v dar,
a Jugoslavijo varuj nam večno,
Bog, narodov vseh gospodar.

Slovenci, Srbi in Hrvatje,
sokoli bratje, vsi na plan,
kralj Peter Drugi, Bog Te živi,
praznuj svobode solnčni dan!

Prestolnica žaluje — Knez Mihajlova ulica v oktobru 1934.

Deseti oktober

Pozdravljen, naš Korotan, pozdravljena zibelka naša!
Petnajst let Te že ni pod našo streho — v naših sreh si še vedno živ. Tvoje gore, Tvoje reke, Tvoja zasanjana jezera, Tvoj rod živi v nas, odseva v nas z večno živo mladostjo.

Kako Ti je, Korotan, po teh dolgih petnajstih letih?
Vem, da si še isti, kakor si bil. Med tratami, prepetimi s cestami in stezami, počivajo kakor na božji blazini prelepe slovenske vasi. Tiho je v njih, vendar vabi cvetje z vseh oken. In povsod, kamor pride popotnik, sliši toplo slovensko besedo.

Mati ziblje dete in mu poje slovensko uspavanko.
Ded sedi pri ulnjaku in pripoveduje vnuku o slovenski slavi. Vnuk ga posluša. Oči žare: oči deda, ki se poslavlja od življenja, in oči vnuka, ki se pripravlja za življenje.

Ali ni res tako, moj lepi, moj nezabni Korotan?
Zakaj molčiš? Tvoje reke kakor da ne teko, Tvoji lesovi kakor da ne šume, Tvoji ljudje, kri naše krvi, kakor da ne govorijo.

O, vem zakaj molčiš. Tvoj molk je nemi odjek bolečine, ko vidiš, kako Ti tujec jemlje, kar je najbolj Tvojega: Tvojo deco, Tvojo srčno kri...

Potrpi, nesrečni naš Korotan! Petnajst let je mnogo, a petnajst let ni vse... Tukaj smo mladi, ki rastemo zate, ki mislimo nate, ki živimo in se jeklenimo s Tvojo podobo v sreh.

Mnogo je petnajst let črnega gorja, ki mu dan za dnem ponižanje priliva nove grenkobe. Toda kaj je to proti božanski lepoti trenutka, ko si bratje sežejo v roke — pod svobodnim soncem. V ta trenutek verujemo, za ta sveti trenutek živimo in bomo mladi živeli, za ta trenutek bomo umirali in vemo, verujemo, da ne bomo umrli!

To vero Tebi v pozdrav, naš s trnjem ovenčani Korotan! To živo vero za vseh teh bridkih petnajst let. Kajti vera je, ki prestavlja gore, in vera mladine je moč, ki bo Tebe za vedno prižela na svoje srce!

Pozdravljen, naš Korotan, zibelka naša!

Kovačnica v gori

Lomač (zadovoljno kima): Poznam, poznam. In še kako se mala me bojita! Ko sem kdaj komaj kihnil, je Anže vrisal kakor bi ga drl. (Zamišljeno.) Prej so imeli hišo, se mi zdi, potem je pa skočilo puh! izpod neba in zdaj imajo samo saje in pepel. (Skinuje, kakor da se mu milijo pogorelci.)

Pik (Živi): Poglej no, saj je mehkega srca —

Ziva (se zdrzne): A jaz se vendar ga bojim —

Tiha (plaho): Jaz tudi. Kdo ga bo zdaj vprašal? Ti —?

Ziva (se strese): Brrrr, za ves svet ne —! (Palčki z nemirnimi kretnjami in poskakovanjem izražajo, kako nestrpno čakajo, kaj bo povedal Lomač.) Pik, kdo ga bo vprašal, kar smo se menili?

Pik (se čehlja za ušesom): Seveda, vprašati bo treba, ker smo že tako sklenili. eNmara bi opravil Pok —?

Pok: Hm, pa če se kr žirizmakne —?

1. palček (plaho): Joj, potem nam vsem mrcin oči iztakne —

(Lomač brez razumevanja pogleduje zdaj tega, zdaj onega, mežika Tihi in Živi, ki se venomer skrivata za palčke, in se zdaj pa zdaj bedasto zasmije.)

2. palček (pogumno): Jaz bi skoraj kar začel — Se bliža Lomaču.)

Ziva (naglo): Saj res, ti bil bi najbolj pravi — (Ga izozad rine proti gornemu možu.)

2. palček (se izmuzne): Nak, rajši ti govori! (Zbeži proti izhodu. Lomač se smeje za njim.)

Lomač (se obližne): Pomenili smo se pa že res toliko, da bi se nič ne brnil sladkega požirka.

Ziva (poreseče): Oh, Pik, prinesi no medicine —

(Pik z dvema palčkoma odide.)

Pok: Pa hoš potem še kaj govoril —?

Lomač (kakor bi preslišal, Živi): Kaj deš, bi znala cvreti krape? (Ziva se skrije.)

1. palček: Ej, stric, pri nas pa krape kuhajo! (Smeh. Pik se vrne s palčkoma, ki sopihajo neseta precejšen vrč medicine.)

Pik: No, strček, zdaj pa srebn!

(Dalje.)

Felner-Valo Bratina:

Botrca smrti

Legenda v šestih slikah

Hudič: Saj ni treba, da takoj razumeš. Počasi že prideš na sled, če se le zmeniva. Za zdaj pa hočem obsuti z dobrotami tvojega otroka in tebe povrhu. (Žvenklja z denarjem v žepu.)

Siromak: Bogataš si torej? Izgini k vragu!

Hudič: Tako? Tedaj pa ostanem kar tu. Tvoj sosed me je klical in me nagnal k tebi.

Siromak: Pa pojdi, peklenšček, k bogatemu sosedu! Izvoli!

Hudič: O, to storim najmanj desetkrat na dan, če ne večkrat. Tam sem takorekoč doma.

Siromak: Hudiča za botra? Nak, tedaj bi mi bil pa ljubi Bog že ljubši.

Hudič: To bi ga najbrž veselilo, toda zdaj je že prepozno. On ne daje dvakrat.

Siromak: In če mi ti daš sedemkrat toliko, kakor ljubi Bog...

Hudič: Sicer pa o kakem resničnem darilu ni bilo govora. Iz tvojega otroka hoče napraviti dobrega človeka. To je vse. Takega blaga je pa že itak preveč, več, nego misli on, in ni kdove kakšen dobiček. Jaz imam nekaj boljšega, mnogo boljšega! (Presiplje denar iz roke v žep.) Sedemkrat tako bogatega te naredim, kakor je tvoj bogati sosed, če me vzameš za botra.

Siromak: Niti za stokrat toliko! Komur ti daš, bo tako zloben, kakor moj sosed, kajti on ima itak vse od tebe.

Hudič (vstane): Niti jaz niti ljubi Bog ti nisva všeč. On je kriv tvojega siromaštva, a jaz sosedovega bogastva. Kako naj ti torej ustrezem?

Tiromak (z grozo): Ne zapletaj me v svoje mreže! Ne vadijaj za mojo dušo! Rajši poginem na cesti od glada, kot da bi prodal svojega otroka!

Hudič: Poišči si tedaj kakega boljšega botra, če ga najdeš! (Odide na desno. Tema.)

Siromak (se zgrudi obupan): O, Bože mili, ali res nisem vreden niti poštenega botra? Mar nisem storil v svojem življenju vsega, kar je bilo v mojih močeh! Ali nisem izpolnil vseh svojih dolžnosti? Da nimam otrok, k tebi, smrt, bi se zatekel, da me povedeš tja, kamor si odvedla mojo ženo, njihovo mater.

(Bleda lunina svetloba s sredine zgoraj.)

(Dalje.)

Kako lepo cveto!

Na jug

Ptičke so se izvalile,
mamice so jih gojile,
da močan bo zarod nov,
silam kljuboval vetrov.

Zdaj uče se še leteti,
kako treba je živeti,
ko jih starši zapusté
in nevarnosti preté.

Maček čaka nanje v travi
jastrebi lačni na dobravi,
pride pa še glad in mraz.
Kam tedaj, povprašam vas.

Ptičke naše pa so zvite,
v srcih so jim misli skrite:
kadar pride čas nadlog,
hajd na jug in z vami Bog!

■■■■■

Marijana Željeznova-Kokalj:

Hlaček in lunica

Hlaček ponočuje,
z lunico se pomenkuje:

»Kje je škratec,
villin bratec,
ki zlatnike kuje,
da kupuje
z njimi strd
za svoj cvetni vrt?«

Lunica molči,
čez nebo hiti.

Dečja duša

Dečja duša — čudoviti vrt,
mati — skrbno ga zaseje;
mati — ga ogreje,
mati — ga varuje
ter se zanj daruje,
za ta živi, čudoviti vrt!

Marija:

Kako je ježek Peter snubil

»Zbogom, draga mamica,« je dejal jež Peter svoji materi, »zdaj grem v svet, da si poiščem ženico, dovolj sem že star za ženitev.«

»Oh, oh,« je tarnala mati, »če boš le našel pravo. Ali ne bi hotel zasnuti kar lepe mlade sestrice Bodeče Neže?«

»U! Bodečo Nežo? Navadno ježico?!« In že si je nataknil klobuk, vzela palico in smuk je izginil čez prag!

Ko ga mati ni mogla več videti, je izpulil šop mahu in si z njim pogladil kožušček, kolikor se je pač dalo. Ogledal se je v potočku in se zadovoljno smejal. Bil je res fant od fare! Lepe, krepke postave, prijaznih oči in korajžno privzihanega smirčka! Pa naj si bi tak korenjak ne upal zasnuti družice?

Za malo smrečico je čepela Skokica iz rodu Dolgouhih in si grla kožušček na toplem jesenskem soncu. Z globokim poklonom jo je pozdravil Peter in poprosil, če bi smel prisesti in ji krajšati čas. Skokica je zadovoljno prikimala. Imenitno sta se pomenkovala in drug drugemu sta vedno bolj ugajala.

Peter ji je na vso moč dvoril in se zmeraj tesneje pomikal k njej. Revček je popolnoma pozabil na svoj nevarni kožuš!

Skokica se ni več dolgočasila; priščno se je smejala Petrovim dovtipom.

Kakor da jo je pičil gad, pa je mahoma zakričala in odskočila, pa tudi že bežala, bežala, kar so jo nesle noge. Še celih šest ur po tem se je tresla strahu in groze, kot šiba na vodi.

Tak doživljaj! Poleg tako postavnega fanta je sedela, se tako imenitno zabavala; vedno bolj ji je bil všeč ta mladi mož. Potem pa taka hinavščina!

Najmanj dvajset šivank ji je porinil v kožico, uh, kako je to bolelo! Kar potolažiti se ni mogla mala Skokica in malo je manjkalo, da ni ostala vse svoje življenje samica, tako so se ji zamerili mladi možje!

Naš Peter pa, se seveda ni niti takoj domislil, zakaj mu je ušla Skokica. Doma mu ni bilo treba paziti na svoje bodice; niso bili občutljivi njegovi domači. Resnično žal mu je bilo Skokice. Sklenil je, da bo v bodoče opreznější in se napotil dalje.

Z visoke veje ga je opazovala živahna veverica Košatka. Malo mu je pomežiknila z levim očkom in fok, že mu je bila ob strani. Peter je v strahu odmaknil svoj kožušček in pogladil iglice. Kolikor se je pač dalo, da ne bi zopet preplašil dražestne devojke. Obračal se je vedno tako, da ji je obračal sprednjo stran, tu ni imel bodic.

Pa to je bilo silno težko, kajti Košatka je bila pravo živo srebro. Skakala je, se smejala in rajala okoli Petra, da se je njegovo ježevno srce kar tajalo veselja in radosti.

Ha, kaj je bila Skokica napram Ko-

šatki? Takole ženico imeti! Življenje bi bilo en sam velik praznik!

Že je premišljeval, kako bi ji razodel svoje želje, ko je začutil, da ga nekaj vleče semintja.

Vlekla ga je Košatka, ki je svoj lepi nemirni repek zapletla in zateknila v ježev kožuh. Ko je zapazila, kje se je vjela, jo je pograbila silna jeza. Pričela je še bolj vleči, cviliti, cepetati in ljuto vpiti na ubogega ježka.

Uh, kako ga je zmerjala. Ježek ni bil ravno rahločutnih staršev, rahločuten sin, toda takih pa še ni nikoli slišal. Ker se Košatka ni mogla zlepa osvoboditi, je začela Petra obdelovati kar s pestmi. Skušal je skriti svoje igle, toda že je bolešno zacvillila in hitro vtaknila tačice v gobček, da si obliže kri in oblaži bolečino. Ta trenutek je Peter izkoristil, pogladil svoje bodice in osvobodil Košatkin razmršen repek.

Smuk! Veverička je bila že na veji in še dolgo se je razlegalo njeno zmerjanje za prestrašenim ježkom.

Ta je bežal domov, kar mu je sapa dala in že zdaleč je klical: »Mama, mama! Hočem Bodečo Nežo za ženo! Še danes, takoj, takoj! Pa čeprav je navadna ježica. Zlata je vredna! Oh, kaj sem vse doživel! Kaj bi počel z ženo, ki ima še tako krasen kožušček in košat repek, če pa ima tako zloben značaj in hud jezik!«

Slikani teden

Pridobivanje zlata ob Renu (Nemčija)

Nenavaden spomenik

Najljubšemu prijatelju mladine, svetemu Miklavžu, so v nekem ameriškem parku postavili takle spomenik.

Mali pri teti

Draga teta Meta!

Naprošam Vas, da po možnosti priobčite moj spis 10. X. 1935 pod naslovom »Begunjsca« kot podlistek.

Sem hčerka kmetjskih staršev, hodim tu v šolo, edino veselje mi je čitanje in pisanje, zato bi prav lepo prosila, če se dobi za pisanje kaka nagrada, bodisi v gmotnem oziru ali pa knjige, da bi bila tudi jaz deležna te sreče. Če dobim knjigo, bom vesela, da bom nekaj slovenskega čitala, če dobim denar, ga bom pa za šolske potrebščine porabila, bodisi eno ali drugo bom z veseljem sprejela, saj veste, da je študentu vedno kaj treba, a od doma ne morem veliko zahtevati, saj veste, da danes kmetjski stan ne stoji v onem položaju kot nekda.

Odgovorite mi, prosim, v vsakem slučaju, ker mi bo Vaš odgovor drag. Če sem nadlegovala, prosim oprostite, nisem imela namere!

Zahvaljujoč se Vam za uslugo že v naprej in pričakujoč Vašega cenjenega odgovora Vas toplo pozdravlja vdana

Globodolska-Dolenjka,

Stari Tutog pri Novem Sadu.

Draga Mara!

Tvoj spis priobčim prihodnjič. Potrpi! Razveselila si me z njim in s pismom. — Ker nimam pooblastila za denarne nagrade, Ti pošiljam dve lepi slovenski knjigi: Rastlinstvo naših Alp in pa Andersenove pripovedke. Upam, da Ti bosta v razvedrilo in bosta še bolj utrdili v Tebi ljubezen do slovenske zemlje in jezika.

Zdaj pa še čisto natihoma: Teta nikogar ne vika, pa če bi ji tudi pisala sama abesinska cesarična. Zato tudi ne zameri, ko Ti tako po domače odgovarjam. Bodi pa prepričana, da z enako ljubeznijo kakor na vse mlade prijateljice in prijatelje, tudi nate misli in Te pristrčno pozdravlja

Tvoja teta Meta.

Dve obletnici

Dva trpka spominska dneva, obletnica smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in 15letnica ljudskega glasovanja na Koroškem, obletnici, ki ju obhajamo v oktobru, mi narekujejo, da sem to številko »Glasa« uredila nekoliko drugače kot navadno. Izostati je moralo precej zabavnega gradiva in vrsta pisem, kar pride polagoma seveda vse na vrsto.

Ker po prejetih pismih sodim, da ima »Glas« tudi med doraščajočo mladino in celo med odraslimi vedno več prijateljev, bom skušala v bodoče ustreči tudi njim.

Objavo daril in nagrad sem morala tokrat tudi izpustiti, objavila pa bom prihodnjo nedeljo za obe številki skupaj.

Teta Meta.

Največjo svetilko imajo Japonci

